

130

INFORMATOR

REGION ŚRODKOWO-WSCHODNI
Lublin 20 XI 1986r.

Oświadczenie TKK

W dniu 12 października 1986 roku odbyło się posiedzenie Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ "Solidarność" z udziałem Przewodniczącego Związku Lecha Wałęsy. W posiedzeniu wzięli także udział Jan A. Górny i Marek Muszyński. Omówiono obecną sytuację w kraju i związaną z tym sytuację Związku. Zgodnie ustalono, że ostatnie wydarzenia nie dają podstawy do zasadniczej zmiany niejawnej formy działania Związku, która okazała się jedynie możliwa i skuteczna w warunkach powstałych po 13 grudnia 1981 roku i mimo pewnych przesłatek, trwających nadal.

Przedyskutowano problemy organizacyjne TKK NSZZ "S" i na wniosek Przewodniczącego Związku postanowiono zgodnie, iż Lech Wałęsa i Marek Muszyński powrócą do normalnego życia. Określenie struktur i wypracowanie skutecznych organizacyjnie form działania powoduje, że ich dalsze przebywanie w uwięzieniu nie jest bezwzględnie konieczne. Lech Wałęsa i TKK wyrażają koleżeńską pomoc Janowi A. Górnemu i Markowi Muszyńskiemu w podjęciu podjęciu decyzji o ich długoterminowej i pełnej rehabilitacji dotychczasową działalność.

Omawiając sytuację w Związku stwierdzono, iż fala ostatnich wydarzeń politycznych w Polsce wywołuje wiele zamieszania i nieporozumień wśród członków i sympatyków NSZZ "S". W przekonaniu, że wszelki pożytek dla Polski płynący z działań podejmowanych w duchu patriotyzmu i demokracji, co oznacza dzisiaj poszanowanie dla zasad i tradycji "S", oświadczamy co następuje:

- 1) NSZZ "S" składa się - jak stanowi statut - z autonomicznych organizacji regionalnych.
- 2) Bieżącą działalnością Związku kieruje TKK NSZZ "S", koordynując działalność regionów, podejmując inne przedsięwzięcia w skali ogólnokrajowej i reprezentując Związek na zewnątrz.
- 3) TKK NSZZ "S" jest organem kolegialnym, w skład którego wchodzi przewodniczący lub pełnomocni przedstawiciele RW (RKS, RKS, RW).
- 4) TKK NSZZ "S" realizuje swoje zadania w ścisłej współpracy i porozumieniu z Przewodniczącym NSZZ "S" Lechem Wałęsą.
- 5) Kierownictwo organizacji regionalnych NSZZ "S" spoczywa w rękach Regionalnych Komisji Wykonawczych (RKS, RKS, RW), które koordynują i wspomagają związkowe organizacje w zakładach pracy, utrzymują z nimi więź, ustalają wspólny program działania i reprezentują je poza regionem.
- 6) Podstawowymi ogniwami NSZZ "S" są struktury zakładowe kierowane przez Tajne Komisje Zakładowe. Przetwarzanie struktur zakładowych jest równoczesne z przetwarzaniem NSZZ "S". W obecnej sytuacji należy raz jeszcze z całą mocą podkreślić konieczność zachowania tajnej struktury działania jako jedynej skutecznej w powstałych po 13 grudnia 1981 roku i istniejących nadal warunkach.
- 7) NSZZ "S" utrzymuje ścisłe i przyjacielskie kontakty z międzynarodowym, demokratycznym ruchem związkowym. Organem realizującym bieżącą współpracę w tym zakresie jest powołane przez TKK NSZZ "S" Biuro Koordynacyjne za granicą z siedzibą w Brukseli.
- 8) W ostatnim okresie mamy do czynienia z próbami rozszerzenia formy działania Związku poprzez jawne wystąpienia grup działaczy NSZZ "S". Obawiamy się z uwagą te próby, TKK podkreśla konieczność zachowania wymogów bezpieczeństwa i ochrony podległego potencjału ludzkiego i bazy materialnej, która decyduje o rzeczywistej sile i znaczeniu naszego Związku.
- 9) TKK NSZZ "S" sanuje utrzymanie i ochronę demokracji wewnątrzwiązkowej za podstawę skutecznego sprawowania swych funkcji.

Przewodniczący NSZZ "S" - Lech Wałęsa
TKK NSZZ "S", przedstawiciele Regionów:
Dolny Śląsk, Górnego Śląska, Małopolska, Poznań
Zachodnie, Śląsko-katolicki, Toruń-Bydgoszcz,
Ziemia Łódzka.

12 X
1986

OŚWIADCZENIE TZR

Tymczasowy Zarząd Regionu Środkowo-Wschodniego oświadcza co następuje:

1) 6 maja br. został aresztowany pracownik Zakładów Azotowych w Puławach Jan Łodyga, do 13 grudnia 1981r. Był on viceprzewodniczącym Zarządu Oddziału NSZZ "Solidarność" w Puławach, a w 1982 roku ponad 10 miesięcy spędził w ośrodkach dla internowanych. 17-letnia córka Jana Łodygi jest ciężko chora, a stan jej zdrowia uległ pogorszeniu na skutek aresztowania ojca. Jan Łodyga dotychczas przebywa w areszcie.

2) Jan Łodyga oskarżony jest o przywłaszczenie sobie kwoty około 600 tysięcy złotych, należących do NSZZ "Solidarność". Stan zdrowia córki skłonił Jana Łodygę do przyznania się do popełnienia przestępstwa, ponieważ prokurator i Służba Bezpieczeństwa obiecały mu, że zostanie zwolniony, jeżeli przyzna się do winy. Stosownie tego rodzaju zastrzeżeń wobec ojca ciężko chorej córki nie wymaga komentary.

3) 7 listopada br. przed sądem wojewódzkim rozpoczął się proces Jana Łodygi. Oskarżony odwołał uznania złożone w Sądzie. Pragnął, że wydać pieniądze na pomoc dla osób pozbawionych pracy, dla rodzin osób aresztowanych itp. Wyjaśnił także powody, które skłoniły go do złożenia fałszywych zeznań w Sądzie. TZR potwierdza fakt przekazania pieniędzy na cele zgodne z programem związku "Solidarność".

4) Jan Łodyga jest więźniem politycznym. Przetrzywanie go w więzieniu zaprzeczamy oświadczeniu władz o niszczeniu w Polsce więźniów politycznych.

5) Domagamy się natychmiastowego zwolnienia Jana Łodygi i aresztu. Wzywamy wszystkich członków NSZZ "Solidarność" i wszystkich ludzi dobrej woli do podjęcia działań w obronie nieskazitelnie aresztowanego Jana Łodygi. Apelujemy o rezygnację opieki nad jego rodziną.

Lublin 7 listopada 1986r.

TZR

OD REDAKCJI: Proces Jana Łodygi ma być kontynuowany przed Sądem Wojewódzkim w Lublinie dnia 28 listopada.

Jak to będzie?

ODN poprosił ZBIGNIEWA BUJAKA o odpowiedź na cztery pytania. Oto autoryzowany zapis rozmowy.

Zostały powołane jawne struktury Związku. Jak będzie wyglądało teraz jego funkcjonowanie?

- Tego jeszcze nie wiadomo. Tych niewiadomych mamy kilka. Po pierwsze czy Rada i RW będzie miała swobodę działania. Po drugie czy uda nam się znaleźć jakieś nowe formy działania Związku. Po trzecie czy w tej sytuacji (nowej czy może tylko innej) nastąpi czynienie działalności w zakładach, czy znajdzie to swój wyraz w jakichś jawnych formach. Sądząc, że za 2-3 miesiące będziemy wiedzieli, czy i jak Związek może funkcjonować i w jakim stopniu (lepiej czy gorzej) wypełnia on swoje zadania.

W jakim stopniu Tymczasowa Rada "S" ustawiona jest na ewentualny dialog z władzą, a w jakim widzi swoją rolę w ożywieniu działalności związkowej w zakładach?

- Rada nastawiona jest b. pojednawczo i chcemy występować z propozycjami konkretnych reform, obejmujących przede wszystkim gospodarkę, ale też system prawny, problemy ekologiczne, lecznictwa, budownictwa mieszkaniowego itp. Gdyby nowa działalność przyniosła ożywienie w zakładach byłoby to wielkim sukcesem.

Czy widzisz możliwość jawnej działalności "S" w zakładach i jaki mógłby być charakter takiej działalności?

- Widzę. Jest jednak zbyt wcześnie by mówić o konkretnych propozycjach. Będę o nich chętnie mówił gdy poznam przykłady takiej działalności w tych zakładach, które się do tego przygotowują.

Jak wyobrażasz sobie strukturę Związku w Regionie - o obu poziomach, jawnym i konspiracyjnym? Czy nie obawiasz się trudności w kontaktach między tymi poziomami?

- Nie trzeba na to wielkiej wyobraźni. Przeszły stan wojenny istniały i istnieją nadal to dwie płaszczyzny. Jeśli teraz na jawnym forum będzie działać się więcej to nie będzie to wzbudzało zastrzeżeń na tym drugim, niejawnym poziomie. Tradycją w kontaktowaniu się nie przeszkadza.

(*ODN* nr 169 z 11 I 86)

POWSTAJĄ RADY

W całej Polsce powstają Tymczasowe Rady "Solidarności". Pisaliśmy już o radach w Warszawie, Łodzi i na Górnym Śląsku. Oto kolejne doniesienia na ten temat: 30 IX Tymczasowa Regionalna Rada NSZZ "S" powstała w Koninie, 5 X w Jeleniej Górze, 6 X KZ Portu Gdańskiego upoważniła Leszka Świtka do jawnego występowania w jej imieniu, 12 X powstała Tymczasowa Rada Reg. Świętokrzyskiego, 13 X Rady Śląska Opolskiego i Ziemi Radomskiej, 16 X powołano Tymczasową Radę w Pile, a 19 X wznowiło jawną działalność Prezydium ZR NSZZ "S" w Górszowie Wlkp., 22 X podziemiły TZR powołał jawną Wielkopolską Radę "S", 23 X wznowiła jawną działalność Komisja Robotnicza Hutników w Nowej Hucie. 1 X utworzony został Tymczasowy Zarząd "Solidarności" Wielekiej".

ROLNIKU!!!

Składki na fundusz emerytalny podniesiono DOBIE o 100%. Emerytury i renty nie wzrosły odpowiednio. Jesteś nadal pobawiony zasiłków rodzinnych i chorobowych. Stan taki nie jest zgodny z Porozumieniami Rzeszowsko-Ustrzyckimi.

NIE POZWÓL SIĘ WYKORZYSTYWAĆ!!!
Faworyzacja rolników z gminy Pajskowice odmówiła płacenia podwyższonych składek emerytalnych. Rolnicy z Pajskowic w liście do Sejmu PRL domagają się zmiany antychłopskiej ustawy z 14 grudnia 1982r. i zrównania z robotnikami w prawach do ubezpieczeń.

ONI WALCZĄ O INTERESY CAŁEJ POLSKIEJ WSI!!!
PRZYJĄCZ SIĘ DO AKCJI ZAPOCZĄTKOWANEJ W Pajskowicach!!!
Istnieje pilna potrzeba moralnego i nie tylko moralnego wsparcia rolników z Pajskowic!!!

Ogólnopolski Komitet Opasu Rolników

Z REGIONU

+++ Jak dowiadujemy się z "KOS-a" nr 104, siedmiu działaczy "Solidarności" Regionu Chełmskiego: Bolesław Buczak, Jan Dornia, Tadeusz Dyrta, Henryk Folek, Marian Jokesz, Zenobiusz Parszewski i Roman Bych zgłoszili gotowość czynnego włączenia się do przedsięwzięcia Tymczasowej Rady NSZZ "S" Regionu Środkowo-Wschodniego.

+++ "Tygodnik Mazowski" nr 183 podaje, że 4 X Radio "S" Świdnik nadało audycję, w której przedstawiono wyniki ankiety przeprowadzonej wśród pracowników WSK na temat Tymczasowych Rad "Solidarności". Ankieta wyraziła poparcie dla powołanej przez Lecha Wałęsę Rady i opinię, że powinna powstać Rada regionalna, a w najbliższej przyszłości może też rady zakładowe.

+++ Otrzymałmy odpis listu Tymczasowej Komisji Zakładowej NSZZ "S" FSC Lublin do Tymczasowej Rady Krajowej i Tymczasowej Rady Reg. Śr.-Wsch. z 25 X br. W liście tym TKZ wyraża radość z powodu powołania rad i poparcie dla nich i zwraca się do ich członków, aby "w swym działaniu kierowali się rozsądem i rzeczową argumentacją, nie poddawali się emocjom". List kończy się życzeniami do członków rad: "Aby Wasze wysiłki przy naszym czynnym poparciu doprowadziły do powstania Polskiej Rzeczypospolitej Samorządnej i Państwowej".

+++ Na terenie Łaszczowa i Tyszowiec pojawiły się ulotki wzywające do poparcia rolników z Pajskowic, protestujących przeciwko podwyższeniu składek emerytalnych (patrz "I" 129). Donosi o tym "Informator Ziemi Zamojskiej" nr 21 z 9 XI.

+++ To samo pismo donosi, że w Zamościu zaczęła się ukazywać nowa niezależna gazeta pt. "Byliśmy, jesteśmy, będziemy". Niestety do naszej redakcji na razie ona nie dotarła. Po wakacjach otrzymaliśmy natomiast następujące czasopisma z naszego regionu: "Gazeta" nr 7-11, "Solidarności Walcząca Lublin" nr 5/40, "Biuletyn Informacyjny Kolejarzy" nr 21, "Grot" nr 116, "Solidarność Roztocze" nr 22 i 23, "Informator NSZZ" oraz "NSZZ RI 'Solidarność' Ziemi Zamojskiej" nry 18-21.

Z OBOZU

+++ W "I" 129 pisaliśmy o strajkach Estończyków wzywających do pracy przy odkazaniu okolic Czarnobyla i więźniów z tym demonstrowających i protestach w samej Estonii. Obecnie dowiadujemy się, że estoński ośrodek emigracyjny w Sztokholmie podał, jako członkowie pewnej wiadomości, że dwunastu uczestników strajka zostało rozstrzelanych. Inna wersja tych wydarzeń (pogana przez Pracowski Komitet Solidarności z Krajami Wschodnimi) głosi, że dwunastu Estończyków poniosło śmierć z rąk żołnierzy podczas strzelaniny, jaka wywiązała się w wyniku podjętego w Czarnobylu strajku.

+++ Wiosną 1986r. pojawiły się informacje o istnieniu dokumentu podpisanego przez estońską grupę helsińską. Jest to pierwszy sygnał wskazujący, że w Estonii powstaje tego typu ugrupowanie. W dokumencie wyrażono żądanie likwidacji broni jądrowej, wycofania wojsk z terytorium wielu państw i uwolnienia więźniów politycznych. (BIO 19)

+++ Na Litwie pojawił się nowy samizdat kulturalny "Juventus Academics", wydawany przez Związek Młodzieży Litewskiej. (BIO 19)

+++ Na liście Międzynarodowego PEN-Clubu figuruje 9 pisarzy litewskich uwięzionych w Związku Sowieckim. Są to: C. Lesnantes, V. Lapenis, V. Petkus, V. Skudis, B. Cajuškas, A. Terleckas, P. Paseliunas, A. Statkovišius i L. Dambrauskas. (BIO 19)

+++ W styczniu 1986 r. odbył się proces grupy litwinów oskarżonych o druk zakazanej w Związku Sowieckim literatury religijnej. Organizatorem poligrafii był malarz, Stadišlovė Marauskas, który już wcześniej odbył karę więzienia na Sybir. Tym razem skazano go na 3 lata więzienia. Inni członkowie grupy - Donatas Jonulis, Zigmas Marauskas i Alfonsas Wajczekauskas - otrzymali karę 2 lat więzienia, zaś Štasis Mitkus 1 rok. Drukarnia zorganizowana przez tę grupę funkcjonowała 7 lat, zaś wpadka była dziełem przypadku. Jest rzeczą interesującą, że niezależnemu wydawnictwu udzielał pomocy Właczekauskas Niestierow, członek kompartii i sowieckiego OPRMO. (BIO 19)

+++ Czechosłowacka bezpieka nie próżnuje. 27 lipca aresztowano 22-letniego Michała Mrtvego, nieuleczonego chorego mechanika z Okocimka za to, że drukował i rozpowszechniał nielegalne materiały o treści religijnej. 10 VI na 10 miesięcy więzienia skazano Marię Kotisovą, wówczas w szóstym miesiącu ciąży, za przełożenie na słowacki książki o zamachu na Papieża. W listopadzie ub. r. aresztowano 54-letniego Františka Adamka, ojca pięcioro dzieci, za "opór wobec organizacji zajmującej się kwestiami religijnymi". Na rok więzienia skazano dysydenta Jaroslava Haskę za "wyrotową działalność", polegającą m.in. na napisaniu książki "Rok Orwellowski", w której porównuje czechosłowacką pryncypialność z literackim pierwowzorem. (KOS 100)

+++ W ROCZNICZĄ REWOLUCJI WĘGIERSKIEJ

"Przed dziesięcioma laty, 23 października 1956r., robotnicy, studenci i żołnierze zajęli budynek busapestańskiego radia, ponieważ obrzydli im już oficjalne kłamstwa i pragnęli usłyszeć słowa prawdy oraz dać wyraz swoim żądaniom. Zniszczyli pomnik Stalina oraz wiarygodność reżimu tytułującego się dyktatorem i republika ludową. Ich walka wykazała jedność i odwagę, iż tym czego naprawdę pragnie węgierski społeczeństwo, jest niepodległość, demokracja i neutralność. Że chce żyć spokojnie i godnie.

Zarówno Rewolucja Węgierska, jak i powstanie w Berlinie Wschodnim, Praska Wiosna oraz niezależny ruch związkowy "Solidarność" w Polsce zostały stworzone przez interwencję radziecką bądź pomoc krajowych sił zbrojnych. Dla wielu życie w ciągu minionych trzydziestu lat stało się łatwiejsze: są tacy, którzy głośno wypowiadają swe poglądy i nie są za to wtrąceni do więzienia. Jednakże podstawowe postulaty Rewolucji nie zostały spełnione.

AP EL

W dniu rocznicy wzywamy przyjaciół na całym świecie by wspólnie z nami uczcili pamięć Rewolucji Węgierskiej. Deklarujemy zdecydowanie we wspólnych dążeniach do demokracji politycznej w naszych krajach, niepodległości, pluralizmu opartego o zasadę samorządności, zjednoczenia podzielonej Europy i jej demokratycznej integracji, jak też w wysiłkach na rzecz obrony praw mniejszości narodowych. Z naciskiem wyrażamy wzajemne poparcie w obecnej walce o lepsze, godne i wolne życie w naszych krajach i na całym świecie. Tradycje i doświadczenia Rewolucji Węgierskiej pozostają naszym wspólnym dziedzictwem i inspiracją.

Berlin Wsch. - Budapeszt - Praga - Warszawa 23 X 1986

Apel podpisali: WĘGRY - 54 podpisy, CZECHOSŁOWACI - 23 podpisy, WRD - 16 podpisów oraz z POLSKI: Konrad Bieliński, Marian Brandys, Jacek Czaporowicz, Marek Czaporowicz, Marek Ebelman, Jacek Fedorowicz, Kłysztaf Goldfinger-Kunicki, Jan Andrzej Górny, Janusz Grzesiak, Zbigniew Janas, Jan Kielański, Wiktor Kularski, Zofia Kuratowska, Jacek Kuroń, Jan Józef Lipiński, Jan Miękowski, Barbara Malak, Wojciech Maziarzki, Adam Michnik, Leszek Moczulski, Piotr Niemczyk, Zofia Romaszewska, Zbigniew Romaszewski, Krystyna Starczewska, Stefan Starczewski, Aniela Steinsbergowa, Klemens Szaniawski, Jacek Szymbanderski, Henryk Wujec.

QUE TACENT CLAMANT

Byłem z wami w ten dzień, gdy pod pomnikiem Bosa wznosiliście węgierskie i polskie sztandary. Nie wiecie, kto z was ranił, a kogo już nie ma, kiedy głosy usiłki i światec pożary.

Twój głos, Tiborze Dery, w godzinie zęmu pytał mnie przez telefon, czy jestem bezpieczny i głos ten usłyszałem z gmatu parlamentu szarawanym w eterze jak krzyk ostateczny.

My, cośmy byli dziejów sumieniem, milczymy, i oto racja stanu jest ta mowa niema... Gdzie po zwłokach powstańców pełna gorzkie dymy, tam ostatni młot runął. Został pomnik Bosa.

Adam Ważyk

DZIĘKUJEMY ZA WPŁATY: Apis-1,7,Wies-0,5,Swit-1,5, FIS dziękuje WAGNEROWI za 500. PAN EDWARD-20

130 DRUK: Drukarnia Polowa im. Jana Łodygi